

ITÄMERI-INSTITUUTIN SÄÄTIÖ

TOIMINTAKERTOMUS

2005

Sisällys

1. Säätiön perustaminen ja tarkoitus	3
2. Säätiön hallinto	3
3. Itämeri-instituutti	3
3.1. Henkilöstö	4
4. Toiminta	4
5. Projektit	5
5.1. Challenge of eCitizen - Promoting eGovernment Actions in European Cities	5
5.2. ePietari-pilottihanke tietoyhteiskuntakehityksen vauhdittamiseksi Pietarissa	6
5.3. Ilmanlaadun hallintajärjestelmien kehittäminen Pietarissa - Pietarin ja suomalaisten kaupunkien välinen ympäristöyhteistyöhanke	8
5.4. Promoting Intellectual Property Protection and Related Public Awareness Raising in St. Petersburg	9
5.5. Pohjoisen ulottuvuuden kansalaisjärjestöhanke	10
5.6. Selvitys Puolan ympäristöpolitiikan tilasta ja prioriteeteista sekä Suomen ja Puolan ympäristöyhteistyömahdollisuuksista EU:n laajentumisen jälkeen	10
5.7. VBN InnoReg - Strengthening Via Baltica Nordica Macro-Region through Transnational Cooperation for Regional Innovation Promotion - valmisteluhanke	11
5.8. Development of Mechanical Technologies Demonstrating Centre at Siauliai University	12
5.9. StroiFinex - rakennustarvikealan vientirengas Pietariin	12
5.10. EkoFinnex - ympäristöalan vientirengas Puolaan	12
5.11. IT Sweden - informaatioteknologian vientirengas Ruotsiin	12
5.12. IT Sweden 2 - informaatioteknologian vientirengas Ruotsiin	13
5.13. IT Poland - informaatioteknologian vientirengas Puolaan	13
6. Foorumitoiminta	13
7. Koulutus	14
8. Muu toiminta	15
8.1. St. Petersburg-Tampere Knowledge Society Partnership	15
8.2. Baltic Sea Initiative 2010	15
8.3. Itämeren kaupunkien liiton UBC:n tietoyhteiskuntakomissio	16
8.4. Seminaari- ja konferenssimatkat	16
8.5. Vuoden 2005 aikana valmisteltuja tulevia hankkeita	17
9. Säätiön talous	18

Itämeri-instituutin säätiön toimintakertomus 2005

1. Säätiön perustaminen ja tarkoitus

Tampereen kaupunginvaltuusto hyväksyi Itämeri-instituutin säätiön perustamisen sekä säännöt kokouksessaan 31.3.1993.

Oikeusministeriö on myöntänyt luvan säätiön perustamiseen ja vahvistanut säännöt 14.9.1993. Säätiö on merkitty säätiörekisteriin 17.3.1994.

Itämeri-instituutin säätiön tarkoituksena on

1. herättää ja vahvistaa Itämeren alueeseen sekä sen poliittiseen, taloudelliseen ja kulttuuritoimintaan kohdistuvaa kiinnostusta muualla Euroopassa ja sen ulkopuolella
2. edistää kansainvälistä poliittista, taloudellista ja kulttuurin eri alojen vuorovaikusta sekä yhteistyöhankkeita Itämeren vaikutuspiirissä ja
3. edistää Suomessa Itämeren alueen muihin osiin kohdistuvaa tietämystä ja harrastusta.

Tarkoituksensa toteuttamiseksi säätiö ylläpitää Itämeri-instituuttia.

2. Säätiön hallinto

Itämeri-instituutin säätiön sääntöjen 5 §:n mukaan säätiön asioita hoitaa ja sitä edustaa kolmeksi vuodeksi kerrallaan valittu hallitus, johon kuuluu seitsemästä yhteentoista jäsentä.

Tampereen kaupunginhallitus valitsi kokouksessaan 24.2.2003 säätiölle 11-jäsenisen hallituksen vuosiksi 2003-2005. Hallitukseen valittiin Tampereen yliopiston ehdottamana dosentti Helena Rytövuori-Apunen, Tampereen teknillisen yliopiston ehdottamana professori Seppo Pohjolainen, Tampereen kauppakamarin ehdottamana varatoimitusjohtaja Kristiina Jaatinen sekä muiksi jäseniksi elinkeinojohtaja Harri Airaksinen, toimitusjohtaja Matti Järventie, tutkimusjohtaja Pentti Hämäläinen, lähetystöneuvos Tauno Pesola, toiminnanjohtaja Pauli Ruoholahti, neuvotteleva virkamies Barbro Widing, johtaja Stefan Widomski sekä filosofian maisteri Sara Löyttyjärvi. Säätiön hallitus valitsi kokouksessaan 11.4.2003 hallituksen puheenjohtajaksi elinkeinojohtaja Harri Airaksisen ja varapuheenjohtajaksi varatoimitusjohtaja Kristiina Jaatisen. Säätiön asiamiehenä toimii kansainvälisten asioiden päällikkö Pertti Palttila.

Tampereen kaupunginhallitus on nimennyt säätiön varsinaisiksi tilintarkastajiksi tarkastamaan tilejä ja hallintoa hallituksen toimikaudeksi (2003-2005) HTM-tilintarkastaja Seppo Penttisen ja piirishteeri Harri Sandellin sekä varatilintarkastajiksi HTM-tilintarkastaja Mario Gyllingin ja revisori Paavo Ovaskaisen.

3. Itämeri-instituutti

Itämeri-instituutin keskeinen päämäärä on edesauttaa konkreettisten yhteistyöhankkeiden käynnistymistä Itämeren piirissä sekä edistää suomalaisten toimijoiden osallistumista Itämeren alueen yhteistyöhön. Verkosto-organisaationa toimiva Itämeri-instituuttiideoi, suunnittelee, käynnistää ja koordinoi kansainvälisiä yhteistyöhankkeita Itämeren alueella niin teollisuuden, kaupan ja muiden

palveluelinkeinojen, tutkimuksen, julkisen hallinnon kuin kulttuurinkin aloilla. Itämeri-instituutin keskeiset toimintamuodot ovat projektit, foorumit, tietopalvelut ja koulutus.

Instituutin toiminnan maantieteelliset painopistealueet ovat Pietarin alue, Baltian maat ja Puola, ja sisällön puolesta toiminta on viime vuosina painottunut erityisesti ympäristö- sekä tietoyhteiskunta- ja ICT-alan projekteihin. Uudempina näkyvinä projektiteemoina erottuvat myös innovaatioyhteistyö sekä yritysten kansainvälistyminen ja viennin edistäminen. Itämeri-instituutti on osa Itämeren alueelle syntyneitä kansainvälistä toimintaverkostoa. Suomessa instituutti toimii valtakunnallisesti, mutta valtakunnallisesta roolistaan huolimatta instituutin tärkeänä erityistavoitteena on tuoda myös Tamperetta ja Pirkanmaata tiiviimmin mukaan Itämeren alueen yhteistyöhön.

Instituutti on yksi johtavista suomalaisista Itämeri- ja lähialueyhteistyötoimijoista, ja sen kansainvälinen tunnettavuus on laajaa ja yhteistyöverkostot kattavia. Lisäksi instituutti on ainoa puhtaasti laaja-alaiseen Itämeren alueen yhteistyöhön keskittyvä organisaatio Suomessa. Tämä erityisrooli on instituutille merkittävä etu Itämeren alueen viimeaikaisen kehityksen ja aluetta kohtaan tunnetun kasvavan kiinnostuksen valossa. Viime vuodet instituutin toiminta on ollut voimakkaassa kasvussa, ja tulevaisuuden näkymät instituutin toiminnan edelleen kehittymisen suhteen ovat erittäin myönteiset.

3.1. Henkilöstö

Itämeri-instituutin johtajana toimii VTM Esa Kokkonen. YTM Minna Hanhijärvi hoitaa instituutin projektijohtajan tehtäviä. Lisäksi instituutissa työskentelevät projektikoordinaattori HTM Johanna Pollari ja projektikoordinaattori HuK Katja Kaunismaa. Vuoden 2005 aikana instituutissa työskenteli myös harjoittelija Emilie Possémé.

Instituutin kirjanpidosta vastaa Pirkanmaan Kirjanpito Oy.

Instituutin toimitilat sijaitsevat Tampereella Matkailutalossa, osoitteessa Verkatehtaankatu 2.

4. Toiminta

Itämeren alueen jatkuvasti kasvava merkitys, näkyvyys ja kiinnostavuus ovat avanneet uusia toimintamahdollisuuksia Itämeren alueen yhteistyön parissa toimiville organisaatioille. Euroopan unionin laajentuminen, alueen suotuisa talouskehitys, osaamis- ja innovaatiopotentiaali ja tiiviit yhteistyörakenteet sekä kehittyvä EU-Venäjä -yhteistyö ovat tehneet Itämeren alueesta Euroopan dynaamisimman suuralueen. Itämeri-instituutti on pystynyt hyödyntämään tämän toimintaympäristössään tapahtuneen suotuisan kehityksen, ja vuosi 2005 merkitsikin instituutille jälleen huomattavan nopean kasvun aikaa. Toiminta laajeni merkittävästi niin hankkeiden volyymin, hanketeemojen kuin kansallisten ja kansainvälisten verkostojenkin suhteen. Instituutin projektituottojen kokonaismäärä kasvoi vuoteen 2004 verrattuna peräti 100 prosenttia, ollen yhteensä noin 1,4 miljoonaa euroa. Instituutin valmistelemien hanke-esitysten hyväksymisaste säilyi myös vuonna 2005 erittäin korkeana. Intensiivisen hankkeiden toteutusvaiheen lisäksi vuoden 2005 aikana instituutissa luotiin vahvaa pohjaa myös tulevalle kasvulle uusien hankkeiden valmistelun ja yhä laajempien yhteistyöverkostojen kautta. Tulevina vuosina instituutin toiminta tulee edelleen jatkamaan nopeaa kasvuun.

Vuonna 2005 instituutin hankkeiden ja tapahtumien kirjo muodosti edustavan ja monipuolisen esimerkin tämän päivän Itämeri-yhteistyöstä, jossa korostuvat yhä enemmän mahdollisuudet ja tasapuoliset kumppanuudet akuuttien ongelmien ratkaisun ja auttajat-autettavat - asetelmien sijaan. Itämeren alueen

uusien EU-maiden dynaamisuus ja Luoteis-Venäjän ja erityisesti Pietarin potentiaali määrittivät vahvasti myös instituutin toimintaa vuonna 2005. Pietarista on tullut instituutin tärkein maantieteellinen yhteistyöalue. Vuonna 2002 alkaneen Tampereen ja Pietarin välisen tietoyhteiskuntayhteistyön lisäksi instituutti on laajentanut Pietari-yhteistyötään myös ympäristösektorille ja innovaatioyhteistyöhön. Vuoden 2005 aikana instituutti myös jatkoi aktiivisesti suuntautumistaan kohti yhä laajempaa eurooppalaista yhteistyötä ja monenkeskisiä EU-rahoitteisia hankkeita, joissa korostuu Itämeren alueen osaaminen ja alueen kehittämistarpeet.

Vuoden 2005 aikana instituutin toiminta laajeni merkittävästi myös pk-yrityksille suunnattujen kansainvälistymis- ja vienninedistämispalveluiden osalta. Yritysten kansainvälistymisen ja viennin edistämiseksi instituutin keskeisiä toimintamuotoja ovat vientirenkaat, kontaktifoorumit ja yritysseminaarit. Vuoden aikana käynnistyi monia uusia vientirenkaita ja järjestettiin useita vienninedistämistapahtumia. Yritysten kasvava kiinnostus Itämeren alueen markkinoita kohtaan on näkynyt selvästi instituutin yrityksille suunnatun toiminnan kehittymisenä.

Toiminnan monipuolisuuden, tehokkaan projektinhallinnan, avoimuuden ja helposti lähestyttävyyden sekä laajojen yhteistyöverkostojensa avulla Itämeri-instituutti vahvisti vuonna 2005 edelleen asemaansa keskeisenä suomalaisena Itämeren alueen yhteistyön asiantuntijaorganisaationa ja kansainvälisen projektinhallinnan osaajana.

5. Projektit

5.1. Challenge of eCitizen - Promoting eGovernment Actions in European Cities

Itämeri-instituutin suunnittelema ja vetämä eCitizen yhteistyöhanke käynnistyi tammikuussa 2005. Kolmivuotinen hanke hyväksyttiin rahoitettavaksi EU:n Interreg III C pohjoinen - ohjelmasta. Hankkeen kokonaisbudjetti on 1,34 miljoonaa euroa, josta EU:n rahoitusosuus on 720 000 euroa. Yhteistyössä on mukana Itämeri-instituutti Lead Partnerina ja 11 partnerikaupunkia seitsemästä Euroopan maasta: Tampere, Turku ja Vaasa Suomesta; Vilna ja Kaunas Liettua; Tartto Virosta; Is Fyn Tanskasta; Sheffield Englannista; Bologna ja Trento Italiasta sekä Pietari Venäjältä.

Hankkeen tavoitteena on edistää kaupunkien sähköisen hallinnon, eGovernment, sekä siihen liittyvien sähköisten palveluiden kehittämistä ja tiedottamista kaupunkilaisille yhteistyössä eurooppalaisten kaupunkien ja asiantuntijoiden kanssa. Partnerikaupungeilla on kullakin käynnissä eritasoisia tietoyhteiskuntahankkeita ja -aktiiviteetteja, joista saatuja kokemuksia ja käytännön tietoa pyritään jakamaan ja hyödyntämään. Hankkeen resursseilla partnereilla on mahdollisuus kehittää edelleen jo käynnissä olevia sähköisen hallinnon ja sähköisten palveluiden toimenpiteitä sekä kokeilla uusia innovatiivisia pilottipalveluita.

Projektin tapahtumat vuonna 2005

Itämeri-instituutti viimeisteli hankesuunnitelman yhdessä partnereiden kanssa rahoittajan ohjeiden mukaisesti siten, että lopullinen suunnitelma hyväksyttiin maaliskuussa 2005. Sopimus rahoittajan ja Itämeri-instituutin välillä allekirjoitettiin huhti-toukokuussa. Projektipäällikkö osallistui helmikuussa Interreg III C-ohjelman järjestämään koulutukseen. Hankkeen Internet ja intranet (www.baltic.moodle.fi) - sivustot suunniteltiin ja avattiin toukokuussa. Hankkeelle tilattiin oma logo, esitteet ja julisteet.

Hanke käynnistyi virallisesti toukokuussa Tampereella järjestetyllä avausseminaarilla. Partnerikaupungit esittelivät käynnissä olevia eGovernment -aktiiviteettejaan ja alustavat toteutussuunnitelmat kunkin

partnerinvuoden toimenpiteille valmisteltiin. Hankkeen käytännön raportointi-, kirjanpito- ja koordinoitiohjeistus esiteltiin partnereiden paikallisille vastuuhenkilöille.

Hankkeen ensimmäisen raportointikauden tammi-kesäkuun 2005 edistymisraportti valmisteltiin elokuussa ja toimitettiin rahoittajalle syyskuussa. Hankkeen ensimmäinen ohjausryhmä järjestettiin syyskuun lopussa Turussa, jossa kaupunki toimi isäntänä ja esitteli hankkeessa kehitettäviä sähköisen hallinnon ratkaisumalleja.

Hankkeen puitteissa järjestettiin marraskuussa tutustumismatka Sheffieldiin, jossa kaupunki esitteli sähköisen hallinnon hankkeitaan erityisesti sähköistä osallistumista, älykortti- ja mobiilipilotteja. Joulukuussa Bologna ja Trento esittelivät useita käynnissä olevia sähköisiä palveluita kehitettäviä hankkeita, älykorttisovelluksia sekä avointa lähdekoodia hyödyntäviä ratkaisuja kaupungin sähköisen hallinnon kehittämiseksi.

5.2. ePietari-pilottihanke tietoyhteiskuntakehityksen vauhdittamiseksi Pietarissa

Instituutin koordinoima ja Tampereen ja Pietarin kaupunkien välisen tietoyhteiskunta- kumppanuuden puitteissa valmisteltu kaksivuotinen ePietari -pilottihanke käynnistyi helmikuussa 2004 ja jatkui suunnitelmien mukaisesti vuoden 2005 ajan. Hankkeen päärahoittajana on Suomen liikenne ja viestintäministeriö osana Suomen lähialueyhteistyöohjelmaa. Hankkeentavoitteena on uudenlaisen alueellisen yhteistyön käynnistäminen Tampereen kaupungin ja Pietarin kaupungin välillä tietoyhteiskuntakehityksen edistämiseksi. Hankkeessa pyritään kehittämään kaupungin julkisia palveluita lisäämällä niiden tehokkuutta ja tuottavuutta. Tarkoituksena on hyödyntää informaatio- ja viestintäteknologiainnovaatioita kansalaispalveluiksi Pietarissa käyttäen mallina Tampereella toteutettuja sähköisten palveluiden kehittämishankkeita. Uudenlaisten tietoyhteiskuntasovellusten kehittäminen edellyttää niin julkisen sektorin, yritysten kuin myös tutkimuslaitosten välisen uudenlaisen avoimen yhteistyömallin omaksumista.

Hankkeen kohderyhminä ovat Pietarin kaupunginhallinnon tietoyhteiskunta-asioista vastaavat viranomaiset ja päättäjät, julkisten palvelujen tuottajat ja pienet ja keskiuuret teknologia-alan yritykset. Hankkeen suunnittelussa ja toteutuksessa on käytetty mallina eTampere -tietoyhteiskunta-ohjelmassa sekä Tampereen kaupungin eTampere -kortti - projektissa saatuja kokemuksia ja asiantuntemusta, joita sovelletaan paikallisiin tarpeisiin Pietarissa. Kyseessä on uusi aluevaltaus Suomen ja lähialueiden välisessä ja erityisesti alueellisessa yhteistyössä.

Hanke toteutetaan ensimmäisessä vaiheessa pilottihankkeena, josta saatuja kokemuksia voidaan hyödyntää jatkohankkeiden suunnittelussa. Hankkeella tuetaan Pietarin kaupungin julkisten palveluiden kehittämissuunnitelmia ja jo käynnissä olevia älykorttisovelluskokeiluja. Hankkeessa kehitetään älykorttisovellusohjelma siten, että suunniteltavaan pilottikorttiin sisällytetään kaksi julkista palvelua: liikennekortti ja ns. sosiaalipalvelukortti. Tavoitteena on suunnitella ja kokeilla käytännössä ns. yhdistelmäkorttia, jota voidaan pilottivaiheen tulosten ja kokemusten perusteella kehittää edelleen ja sisällyttää siihen myös muita Pietarin kaupungin julkisia palveluita.

Projektin tapahtumat vuonna 2005

Vuonna 2005 hankkeen aikana saatiin viimeisteltyä pilottiälykortin tekninen suunnittelutyö sekä kaikki käytännön järjestelyt koekäyttövaiheen aloittamiseksi.

Vuoden 2005 alusta Venäjällä voimaan tullut uusi sosiaalipalveluja koskeva laki viivästytti pilottikorttiin otettavan sosiaalipalvelun valintaa. Pietarin kaupungin viranomaiset tekivät tammikuussa 2005 lopullisen päätöksen sosiaalipalvelusta sekä määrittelivät kunkin prosessivaiheen vastuuorganisaatiot. Pilottikortin kohderyhmä koostuu 4 400 kaupunkilaisesta, jotka kuuluvat ns. etuoikeutettuun verenluovuttajien ryhmään. Pietarin kaupungin päätöksellä pilottikortin sosiaalipalveluna toimii verenluovutusprosessi, jonka yhteydessä tarvittavat tiedot tallennetaan kortille. Näin verenluovutus prosessina saadaan toimimaan sujuvammin. Lisäksi pilottikortti toimii julkisen liikenteen matkakorttina, jonka avulla verenluovuttajat voivat lunastaa yhden saamistaan etuuksista - ilmaiset matkat julkisilla liikennevälineillä. Mikäli Pietarin kaupunki päättää jatkaa kortin kehittämistä edelleen, voi kortti jo nykyisten ominaisuuksiensa puolesta toimia välineenä myös muiden palveluiden ja etuuksien lunastamisessa kuten esimerkiksi rahallisten korvauksien maksamisessa.

Hankkeessa älykorttivalmistuksesta vastaa Setec Oy, joka on valmistanut älykorttiin tarvittavat sirut ja valmistaa lopulliset kortit yhdessä Pietarissa sijaitsevan yhteistyöyrityksensä Mf Tariffin kanssa. Mf Tariff vastaa korttiin sisällytettävästä liikennekorttisovelluksesta sekä kortin ulkoasun suunnittelusta. Suomalainen Instasec Oy on valmistanut pilottikorttiin tarvittavat varmenteet ja vastaa varmenneohjelman käyttökoulutuksesta ja teknisestä tuesta koko koekäytön ajan. Avain Technologies Oy puolestaan vastaa sähköisen tunnistautumisen ja korttiin sisällytettävän sosiaalipalvelun hakemus- ja käsittelyprosessin sähköistämisen suunnittelusta ja ohjelman ylläpidosta koekäytön ajan. Tamperealainen Access International Consulting Oy on vastannut hankkeen asiantuntijatyön koordinoinnista ja korttipilotin prosessikuvauksen suunnittelusta.

Maaliskuussa pidetyn ohjausryhmäkokouksen jälkeen Pietarissa järjestettiin ePietari - pilottikorttihankkeen esittelytilaisuus, johon kutsuttiin kaikki paikalliset yhteistyökumppanit sekä paikallista mediaa. Suomalaiset asiantuntijat yhdessä pietarilaisten yhteistyökumppaneiden kanssa tekivät koulutusta ja pilottivaihetta varten tarvittavat tekniset valmistelut toukokuuhun mennessä. Kesäkuussa suomalaiset asiantuntijat asensivat ja testasivat pilottiohjelmaan tarvittavan CA palvelimen sekä järjestivät käyttäjäkoulutuksen paikallisille yhteistyökumppaneille. Koulutuksen päätteeksi kahdenkymmenen pilottikortin erä jaettiin käyttäjille.

Hankkeen yhteistyösopuudet Pietarissa, kaupungin informaatio- ja viestintäkomitea, ulkoasiainkomitea sekä sosiaaliasioista vastaava komitea, ovat osallistuneet aktiivisesti käytännön suunnittelu- ja toteutustyöhön sekä pyrkineet omalta osaltaan vaikuttamaan siihen, että pilottivaihe saataisiin käynnistettyä aikataulun mukaisesti. Huolimatta erinomaisesti sujuneista käytännön valmisteluista sekä pilottikortin jakamisesta ja ylläpidosta vastaavien tahojen koulutuksesta Pietarissa, suurimmaksi haasteeksi on osoittautunut varsinaisen pilottivaiheen käynnistys ja pilottikorttien jakelun aloittaminen. Informaatio- ja viestintäkomitean puheenjohtaja vaihtui elo-syyskuussa, mikä ilmeisesti oli osasyynä siihen, etteivät hankkeessa mukana olevat yhteistyötahot edenneet suunnitelmien mukaisesti ja jäädyttivät korttien jakelun. Samanaikaisesti informaatio- ja viestintäkomitea on valmistuttanut yhdessä sosiaalikomitean kanssa käynnissä olevan hankkeen mallin mukaisesti miljoonan kontaktittoman kortin erän matkakortiksi. Informaatio- ja viestintäkomitea on ilmoittanut lopulliseksi syyksi pilottivaiheen toteuttamisen viivästykselle sen, että kaupungin liikennekomitealta tarvitaan virallinen lupa pilottikortin matkakortt ominaisuudelle ja sen hakeminen on yhdistetty miljoonan matkakortin erän lupahakemukseen. Marraskuussa Tampereella järjestetyn ohjausryhmäkokouksen jälkeen pilottivaiheen käynnistys siirrettiin vuodelle 2006.

Vuoden 2005 syksyllä valmisteltiin hankkeen jatkoa yhdessä pietarilaisten yhteistyökumppaneiden kanssa. Syyskuussa hanke-ehdotus esiteltiin liikenne- ja viestintäministeriölle ja ministeriön kehotuksesta tehtiin lopullinen jatkohankesuunnitelma yhteistyön jatkamiseksi sähköisten palveluiden kehittämiseksi Pietarissa suomalaisen asiantuntemuksen avulla. Liikenne- ja viestintäministeriö jätti hanke-ehdotuksen ulkoasiainministeriölle marraskuussa, ja positiivinen rahoituspäätös jatkohankkeelle saatiin maaliskuussa 2006.

5.3. Ilmanlaadun hallintajärjestelmien kehittäminen Pietarissa - Pietarin ja suomalaisten kaupunkien välinen ympäristöyhteistyöhanke

Instituutin vetämä Pietarin ja suomalaisten kaupunkien välinen ympäristöyhteistyöhanke Pietarin kaupungin ilmanlaadun hallintajärjestelmien kehittämiseksi hyväksyttiin osaksi Suomen ympäristöministeriön ja Pietarin kaupungin ympäristökomitean välistä ns. City Twinning -ohjelmaa elokuussa 2004 ja hankkeelle haettiin rahoitusta ympäristöministeriöstä. Lopullinen päätös hankkeen rahoittamisesta tuli hanketoteuttajalle 3.10.2004. Hankkeen toteutus on edennyt pääosin aloitusraportin työsuunnitelman mukaisesti ja suunnitelma yhteistyön jatkamiseksi on valmisteltu.

Hankkeen tavoitteena on edistää kaupunkiyhteistyötä sekä suomalaisten ja pietarilaisten ilmanlaatuasiantuntijoiden kokemusten- ja tiedonvaihtoa. Keskeisenä osana yhteistyön käynnistämistä on ollut suomalaisten ja Pietarin ympäristökomitean asiantuntijoiden yhteistyönä valmisteleva kattava perusselvitys Pietarin kaupungin ilmanlaadun hallintajärjestelmästä sekä ilmanlaatu- ja tiedottamisesta. Selvityksessä on pyritty kartoittamaan nykyinen järjestelmä, sen mahdolliset puutteet ja kehitystarpeet sekä mahdollisuudet yhteistyöhön suomalaisten ja muiden eurooppalaisten yhteistyökumppaneiden kanssa. Selvityksen tarkoituksena on luoda tiedollinen pohja, jonka perusteella voidaan tehdä suosituksia paikallisiksi toimenpiteiksi sekä yhteistyötavoitteiksi ilmanlaadun hallintajärjestelmän parantamiseksi sekä uusien ja innovatiivisten tiedottamismenetelmien käyttöönottamiseksi.

Osana yhteistyön edistämistä hankkeessa on järjestetty Pietarin ympäristökomitean keskeisille ilmanlaatuasioista vastaaville asiantuntijoille tutustumis- ja koulutustilaisuuksia Helsingissä ja Tampereella. Tilaisuuksissa on ollut tavoitteena tutustuttaa pietarilaiset asiantuntijat suomalaisiin ilmanlaadunhallintajärjestelmiin, tiedottamiseen sekä eurooppalaisiin järjestelmiin ja EU:n direktiiveihin ja niiden soveltamiseen Suomessa. Suomalaiset asiantuntijat ovat vierailleet Pietarissa tutustumassa Pietarin ilmanlaatu- ja laadunvarmistusjärjestelmiin sekä ilmanlaatu- ja tiedottamiseen. Selvitystyön pohjalta Pietarissa järjestettiin yhteinen seminaari, jossa keskityttiin ilmanlaatu- ja tiedottamiseen ja ilmanlaadun terveysvaikutuksiin sekä selvitystyössä esitettyihin yhteistyömahdollisuuksiin Pietarin ilmanlaadun hallintajärjestelmän kehittämiseksi suomalaisen asiantuntemuksen pohjalta. Selvitys julkaistaan vuoden 2006 alussa sekä hankkeen Internet-sivuilla että julkaisuna.

Hankkeen keskeisinä yhteistyösopimuksina Suomessa ovat olleet Tampereen kaupunki hankkeen vastuutahona sekä Imatran kaupunki, joka on esitellyt kaupungin ilmanlaadun valvonnan yhteistyötä Svetogorskin kanssa. Itämeri-instituutti on vastannut hankkeen suunnittelusta ja käytännön toteutuksesta. Tampereen kaupungin ympäristönvalvontayksikkö on osallistunut hankkeen sisällön suunnitteluun, järjestänyt vierailun Tampereelle sekä esitellyt seminaareissa kaupungin ilmanlaadun valvontajärjestelmää. Ilmanlaadun suomalaisesta asiantuntemuksesta ovat vastanneet Ilmatieteenlaitos ja YTV. Helsingin kaupungin ympäristökeskus on ollut mukana hankkeessa asiantuntijana ilmanlaatu- ja tiedottamisesta kaupunkitasolla. Pietarissa hankkeen yhteistyösopimuksena on ollut kaupungin ympäristökomitea, joka on osallistunut hankkeen ensisijaisen sisällön määrittelyyn City

Twinning- yhteistyön puitteissa.

Hankkeessa tehdyn selvitystyön ja Pietarin ympäristökomitean kanssa käytyjen keskustelujen pohjalta valmisteltiin suunnitelma yhteistyön jatkamiseksi ja se esiteltiin ympäristöministeriölle lokakuussa. Ympäristöministeriö on ehdottanut jatkohankkeen hyväksymistä ja lopullinen rahoituspäätös tehdään vuoden 2006 alkupuolella.

5.4. Promoting Intellectual Property Protection and Related Public Awareness Raising in St. Petersburg

Itämeri-instituutin koordinoimassa hankkeessa vahvistetaan Pietarin kaupungin, Tanskan ja Suomen yhteisvoimin immateriaalioikeuksien (immaterial property rights, IPR) suojaamis- ja puolustusmekanismeja Pietarissa. Hankkeessa myös suunnitellaan julkisuuskampanja aiheeseen liittyvän tietoisuuden lisäämiseksi. Hanke käynnistyi syksyllä 2005, ja sen aikana tullaan vaihtamaan ja levittämään tietoa, kokemuksia ja parhaita käytäntöjä immateriaalioikeuksien suojaamis- ja valvontajärjestelmän kehittämisestä.

Hankkeen kansainvälinen yhteistyö edistää paikallisten päättäjien, viranomaisten ja asiantuntijoiden kykyä suunnitella, hallinnoida ja arvioida paikallista immateriaalioikeuksien suojaamis- ja valvontajärjestelmää, siihen kuuluvia juridisia rakenteita, aiheeseen liittyvää koulutusta sekä immateriaalioikeuksiin liittyvää tiedon välittämistä. Projektissa valmistettava analyysi Venäjän, erityisesti Pietarin, immateriaalioikeusjärjestelmästä auttaa tunnistamaan keskeisimmät kehitystarpeet sekä hyödyllisimmät yhteistyömahdollisuudet partnereiden välillä. Ajantasaisen informaation pohjalta voidaan suunnitella ja toteuttaa koulutusta, seminaareja, verkostoyhteistyömalli immateriaalioikeusjärjestelmän toimijoille sekä julkisuuskampanja, joka tähtää immateriaalioikeuksien rikkomisen, piratismiin sekä väärennösten vastustamiseen Pietarissa.

Itämeri-instituutti toimii hankkeen projektikoordinaattorina, vastaa hankkeen kokonaiskoordinoinnista sekä raportoinnista. Patentti- ja rekisterihallitus, Hermia Yrityskehitys Oy sekä Papula-Nevinpat Oy tuovat hankkeeseen alan suomalaista huippuasiantuntemusta ja osallistuvat hankkeen käytännön toteutukseen. Hankkeen venäläinen avainkumppani on Pietarin kaupunki, joka yhteistyökumppaninsa Baltic Research Centerin avustuksella vastaa hankkeen käytännön toteuttamisesta Venäjällä. Tanskan Patentti- ja tuotemerkkivirasto toimii hankkeen paikallisena koordinaattorina Tanskassa ja vastaa hankkeen tanskalaisen toiminnan koordinoinnista.

Projektia rahoittavat yhteistyössä kauppa- ja teollisuusministeriö, Tanskan elinkeinoministeriö sekä Pietarin kaupunki. Suomen kauppa- ja teollisuusministeriön rahoituspäätös saatiin heinäkuussa 2005. Sopimukset Tanskan kanssa allekirjoitettiin syyskuussa 2005.

Hankkeen kick-off -viikko järjestettiin Pietarissa 31.10.-3.11.2005. Kick-off -viikko alkoi tapaamisella, johon osallistui projektipartnerit mukaan lukien edustajia yli kymmenestä IPR:n parissa työskentelevästä organisaatiosta. Kick-off -viikon aikana suoritettiin noin 20 haastattelua, jotka toimivat pohjana hankkeessa toteutettavalle Venäjän, erityisesti Pietarin, IPR-järjestelmän analyysille. Haastattelutulokset koottiin raportin muotoon, jota täydennetään keväällä 2006. Raportti ja sen keskeisimmät tulokset esitellään Pietarissa pidettävässä seminaarissa huhtikuussa 2006. Raportti antaa pohjan hankkeen muiden toimintojen suunnittelulle, ja siitä valmistellaan projektin www-sivuilla julkaistava julkaisu.

5.5 Pohjoisen ulottuvuuden kansalaisjärjestöhanke

Itämeri-instituutti on osallistunut aktiivisesti vuosittain pidettäviin Itämeren maiden kansalaisjärjestöfoorumeihin. Itämeren alueen ympäristöjärjestöjen yhteistyötä edistävää hanketta suunniteltiin foorumissa syntyneiden ajatusten pohjalta yhteistyössä venäläisen Chudskoye Project -järjestön kanssa vuoden 2004 keväästä lähtien. Itämeri-instituutin ja Chudskoye Project -järjestön yhteistyöhanke *"Northern Dimension NGOs: Enhancing Cross-border Cooperation between Finnish, Estonian and Northwest Russian Environmental NGOs"* käynnistyi helmikuussa 2005. Vuoden pituinen hanke sai rahoitusta Suomen ulkoministeriön kansalaisjärjestöjen lähialueyhteistyöohjelmasta. Hankkeen päätavoitteena on parantaa ympäristöjärjestöjen toimintaedellytyksiä Luoteis-Venäjällä, luoda pysyviä kansalaisjärjestöverkostoja ympäristöalalla sekä yleisesti vahvistaa kansalaisyhteiskunnan asemaa pohjoisen ulottuvuuden alueella.

Hankkeessa järjestettiin suomalaisille, luoteisvenäläisille ja virolaisille ympäristöjärjestöille suunnattu kesäkoulu Pihkovassa 25.-29.8.2005. Kesäkoulussa järjestöt esittelivät kokemuksiaan rajat ylittävästä yhteistyöstä ja suunnittelivat konkreettisia yhteistyöhankkeita kolmessa työryhmässä, joiden teemoina olivat 1) ympäristökasvatus, 2) kestävä turismi ja 3) kestävä kaupunkisuunnittelu. Eniten yhteistyömahdollisuuksia tuntui löytyvän ympäristökasvatuksen alalta, koska se kuuluu monen ympäristöjärjestön toimintaan. Lisäksi kesäkoulussa järjestettiin maakohtaisia työryhmiä, joissa keskusteltiin järjestöjen roolista ja asemasta omassa maassa. Työryhmissä järjestöt tutustuivat hyvin toisiinsa sekä oppivat kolmen maan järjestöjen erilaisista vaikutusmahdollisuuksista ja lähestymistavoista ympäristöasioihin. Työryhmien tulokset esiteltiin ja vertailtiin yhdessä kaikkien osallistujien kanssa sekä päätettiin uusien yhteistyöhankkeiden suunnittelun jatkosta. Lisäksi järjestöt saivat kesäkoulussa tietoa rahoitusmahdollisuuksista sekä pohjoisen ulottuvuuden ympäristöyhteistyöstä.

Osallistujilta saadun palautteen perusteella kesäkoulu koettiin erittäin tarpeelliseksi ja kiinnostavaksi. Järjestöillä on paljon kiinnostusta tehdä yhteistyötä naapurimaiden järjestöjen kanssa, mutta vastaavia kansainvälisiä verkostoitumistilaisuuksia etenkin pienemmille organisaatioille on melko vähän tarjolla. Kesäkouluun osallistui noin 25 järjestöä, suurin osa venäläisiä.

Itämeri-instituutti on hankkeen aikana tuottanut myös www-sivuston (www.baltic.org/ngo), jossa on tietoa suomalaisista, virolaisista ja venäläisistä ympäristöjärjestöistä ja niiden toiminnasta sekä näkemyksistä alueen ympäristöongelmiin. Tietoa kerättiin kolmen maan ympäristöjärjestöille suunnatun kyselylomakkeen avulla. Sivustolla on myös tietoa kesäkoulusta ja sen tuloksista, pohjoisen ulottuvuuden politiikasta ja yhteistyön rahoitus-mahdollisuuksista. Hankkeessa mukana olleet järjestöt ovat kirjoittaneet sivustolle artikkeleita omista yhteistyökokemuksistaan alueella. Sivustoa ylläpitää hankkeen aikana ja sen päättymisen jälkeen Itämeri-instituutti.

Suomalaisten, venäläisten ja virolaisten ympäristöjärjestöjen yhteistyötä edistävä hanke päättyi helmikuussa 2006.

5.6. Selvitys Puolan ympäristöpolitiikan tilasta ja prioriteeteista sekä Suomen ja Puolan ympäristöyhteistyömahdollisuuksista EU:n laajentumisen jälkeen

Itämeri-instituutti voitti marraskuussa 2004 ympäristöministeriön tarjouskilpailun Puolan ympäristösektoria koskevan selvityksen laatimiseksi. 1.12.2004 alkaneessa selvitystyössä käytiin läpi useita aiheeseen liittyviä julkaisuja sekä toteutettiin yhteensä 15 ympäristöalan toimijoiden haastattelua Suomessa ja Puolassa. Raportissa käsitellään Puolan ympäristön tilaa ja ympäristöpolitiikan painopisteitä EU:n laajentumisen jälkeen sekä EU-rahoituksen saatavuutta ja käyttöä Puolan ympäristösektorilla. Lisäksi

raportissa arvioidaan, miten Suomi voisi tehdä ympäristöyhteistyötä Puolan kanssa sekä EU:ssa että Itämeren yhteistyötä tukevissa organisaatioissa.

Itämeri-instituutin ympäristöministeriölle laatima raportti "*Assessment of the Environmental Policies and Priorities of Poland in the Enlarged EU - Finnish Perspective*" julkaistiin helmikuussa 2005. Selvitystyön toteutti projektikoordinaattori Johanna Pollari. Julkaisu on saatavilla sekä ympäristöministeriön että Itämeri-instituutin kotisivuilla.

5.7. VBN InnoReg - Strengthening Via Baltica Nordica Macro-Region through Transnational Cooperation for Regional Innovation Promotion - valmisteluhanke

Itämeri-instituutin ja Pirkanmaan liiton välillä sovittiin keväällä 2005 yhteistyöstä Via Baltica Nordica -makroalueen innovaatioyhteistyötä tukevan hankkeen jatkovalmistelussa niin, että Itämeri-instituutti tulisi toimimaan hankkeen vastuullisena vetäjänä ja Pirkanmaan liitto partnerina. *Via Baltica Nordica Knowledge (VBNK)* -hankkeen valmistelua varten käynnistettiin erillinen valmisteluhanke, jolle Itämeri-instituutti sai rahoitusta Pirkanmaan liitolta.

Valmisteluhankkeen päätavoitteena oli laatia VBNK -hankkeen hankesuunnitelma, koota hankekonsortio sekä laatia EU:n Itämeren alueen Interreg III B -ohjelman rahoitushakemus syksyn 2005 hakukierroksen aikataulun mukaisesti. Lisäksi valmisteluhankkeen tavoitteena oli laatia VBNK -hankkeen suomalaisten partnereiden yhteinen vastinrahoitushakemus sisäasiainministeriölle.

Itämeri-instituutti perusti valmisteluhankkeelle projektityöryhmän, jonka vastuulla oli varsinaisen hankesuunnitelman ja -hakemuksen työstäminen ja niihin vaadittavien taustaselvitysten tekeminen, partnereiden kokoaminen sekä projektiin kuuluvien kokousten ja muiden tapaamisten valmistelu.

Valmisteluhankkeen aikana instituutti järjesti valmistelukokouksen Hämeenlinnassa 16.6.2005 edellisen Via Baltica Nordica Development Zone -hankkeen loppuseminaarin yhteydessä. Instituutin edustajat osallistuivat Interreg III B -sihteeristön järjestämään projektikonsultaatioon Riiassa 23.8.2005. Lisäksi instituutti valmisteli suomalaisten partnereiden vastinrahoitushakemuksen ja toimitti sen sisäasiainministeriöön elokuussa.

Hankkeen tulevat partnerit kokoontuivat Itämeri-instituutin järjestämään laajempaan valmistelukokoukseen Riiassa 2.9.2005. Tilaisuus järjestettiin hankkeen partnerin Latvian Teknologiakeskuksen tiloissa. Paikalla oli yhteensä 10 partneriorganisaation edustajia Suomesta, Virosta, Latviasta, Liettuasta, Puolasta ja Saksasta.

Hankesuunnitelmaa työstäessä hankkeen lopulliseksi nimeksi valittiin *VBN InnoReg - Strengthening Via Baltica Nordica Macro-Region through Transnational Cooperation for Regional Innovation Promotion*.

Sisäasiainministeriö päätti 15.9.2005 osallistua VBN InnoReg -hankkeen rahoittamiseen enintään 282 000 eurolla edellyttäen, että hankehakemus hyväksytään Interreg III B -ohjelman ohjauskomiteassa. Valmisteluhanke päättyi 23.9.2005, jolloin hankkeessa valmisteltu rahoitushakemus toimitettiin BSR Interreg III B -ohjelman sihteeristöön.

VBN InnoReg -hanke hyväksyttiin ohjelman ohjauskomiteassa 9.12.2005. Kahden vuoden pituisen (2006-2007) VBN InnoReg -hankkeen kokonaisbudjetti on lähes 1,2 miljoonaa euroa, josta EU-rahoituksen osuus on yhteensä 675 750 euroa.

5.8. Development of Mechanical Technologies Demonstrating Centre at Siauliai University

Vuonna 2004 Klaipedan teknologiakeskuksen sekä Klaipedan ja Panevezysin kaupunkien kanssa toteutettu EU:n Phare-ohjelman hanke *"Developing a Technology Park/Business Incubator Concept in Lithuanian Cities"* sai jatkoa vuonna 2005, kun liettualaisen Siauliai yliopiston alainen teknologiakeskus kiinnostui Tampere-yhteistyöstä, ja valmisteli vastaaventyyppisen Phare-hankkeen vuoden 2004 aikana. Siauliai hankkeelle myönnettiin Phare-rahoitus vuoden 2004 lopussa ja hanke käynnistyi vuoden 2005 alussa. Itämeri-instituutti toimi myös tämän hankkeen suomalaisena koordinaattorina. *"Development of Mechanical Technologies Demonstrating Centre at Siauliai University"* - hankkeen tavoitteena oli kehittää erityisesti teknologiateollisuudelle suunnattuja yrityskehitys- ja kansainvälistymispalveluja Siauliai teknologiakeskuksessa. Mallia haettiin Tampereelta Teknologiakeskus Hermia Oy:stä Hermia Yrityskehitys Oy:n toimiessa hankkeen suomalaisena asiantuntijana. Hankkeeseen osallistui asiantuntijana myös saksalainen yrityskehityspalveluihin erikoistunut Technostart-yritys.

Vuoden 2005 aikana hankkeessa järjestettiin kaksi koulutus- ja konsultointijaksoa Siauliaissa sekä opintomatka Tampereelle. Hankkeella myös edistettiin liettualaisten ja suomalaisten yritysten yhteistyötä.

5.9. StroiFinex - rakennustarvikealan vientirengas Pietariin

Huhtikuussa 2003 käynnistynyt hanke jatkui myös vuonna 2005 kauppaja- ja teollisuusministeriön tukemana seuraavien viiden yrityksen kesken: A-Tiilikate Oy, Sepa Oy, Findur HT Oy, Vital Finland Oy ja Lammin Ikkuna Oy. Vientirenkaassa on saatu aikaan erittäin hyviä tuloksia, ja hanketta jatketaan uudistuneella yritysjoukolla myös vuonna 2006. Instituutti vastaa vientirenkaan hallinnoinnista ja Exportum Oy varsinaisten vientirengaspalveluiden tuottamisesta.

5.10. EkoFinnex - ympäristöalan vientirengas Puolaan

EkoFinnex-vientirenkaan ensimmäinen puolen vuoden jakso alkoi vuoden 2004 alussa. Hankkeen hyvien tulosten sekä kauppaja- ja teollisuusministeriön myönteisen rahoituspäätöksen myötä vientirenkaan toinen, vuoden pituinen kausi, käynnistyi kesäkuussa 2004 ja kolmas vuosi kesäkuussa 2005. Vientirenkaaseen osallistuvat seuraavat yritykset: Proventia Automation Oy, Proventia Solutions Oy, Finnkatalyt Oy, Laitex Oy sekä EIA Oy:n tilalle hankkeeseen kesäkuussa 2005 tullut tamperelainen Doranova Oy. Instituutti vastaa vientirenkaan hallinnoinnista Exportum Oy:n vastatessa konsulttina varsinaisten vientirengaspalveluiden tuottamisesta.

5.11. IT Sweden - informaatioteknologian vientirengas Ruotsiin

IT-alan yritysten kiinnostus Itämeren alueen markkinoita ja instituutin vienninedistämistoimintaa kohtaan on ollut nopeassa kasvussa viime vuosina. Kesäkuussa 2004 käynnistyi instituutin ensimmäinen IT-alan vientirengas, IT-Sweden, joka jatkui myös vuonna 2005. Vientirenkaaseen osallistuivat seuraavat yritykset: Efecte Oy, SW Development Oy, Profit Software Oy, Fountain Park Oy ja Rec Productions Finland Oy. Myös IT Sweden -vientirenkaassa instituutti vastaa hallinnoinnista ja Exportum Oy varsinaisten vientirengaspalveluiden tuottamisesta.

5.12. IT Sweden 2 - informaatioteknologian vientirengas Ruotsiin

Toinen IT-alan vientirengas Ruotsiin käynnistyi vuoden pituisella jaksolla heinäkuussa 2005. Vientirengaaseen osallistuivat aluksi Akateeminen Tietopalvelu ATP Oy, Ellibs Oy, Ubisecure Solutions Oy, Pixoi Oy ja Dynamic System Solutions Oy, joka jäi fuusion takia pois vientirengaasta syksyllä 2005 ja sai tilalleen Information Chain Management Finland Oy:n. Keväällä 2006 SW-Development Oy ja Smilehouse Oy liittyivät vientirengaaseen ATP Oy:n ja Ellibs Oy:n jäätyä pois. Muutoksista huolimatta vientirengaassa on saatu aikaan hyviä tuloksia. Vientirengaassa Itämeri-instituutti vastaa hallinnoinnista ja Exportum Oy varsinaisten vientirengaspalveluiden tuottamisesta.

5.13. IT Poland - informaatioteknologian vientirengas Puolaan

Osa IT Sweden -vientirengaaseen yrityksistä osoitti kiinnostusta myös muita Itämeren alueen maita - erityisesti Puolaa - kohtaan, ja helmikuun alussa 2005 käynnistyi IT Poland -vientirengas ensimmäisellä puolen vuoden jaksolla. Vientirengaaseen tulokset olivat heti alusta alkaen erittäin hyviä, ja rengas jatkoi toimintaansa vuoden pituisella kaudella elokuusta 2005 lähtien. IT-Poland -vientirengaaseen osallistuvat seuraavat yritykset: Profit Software Oy, Icecom Oy, Seasan House Oy, Ortikon Interactive Oy sekä ensimmäisen puolen vuoden kauden Rec Productions Finland Oy. Syksyllä 2005 vientirengaaseen liittyi uutena yrityksenä myös Grafimedia Oy. Myös IT Poland -vientirengaassa instituutti vastaa hallinnoinnista ja Exportum Oy varsinaisten vientirengaspalveluiden tuottamisesta.

6. Foorumitoiminta

Vuoden 2005 aikana instituutti järjesti useita kokouksia, seminaareja, workshoppeja ja kontaktitapahtumia niin Suomessa kuin muuallakin Itämeren alueella. Ohessa lista instituutin vuoden aikana järjestämistä tilaisuuksista:

Riika, 19.1.2005	eRiga-eTampere - yhteistyöfoorumi
Kaunas, 20.-21.1.2005	Kaunas-Tampere - yhteistyöneuvottelut
Pietari, 14.3.2006	ePietari-hankkeen esittelytilaisuus pietarilaisille sidosryhmille
Pietari, 15.3.2005	St. Petersburg-Tampere Knowledge Society Partnership - ohjausryhmän kokous
Tampere, 17.-20.5.2005	eCitizen-hankkeen kickoff-seminaari
Pietari, 30.5.-2.6.2005	Pietarin ilmanlaatuhankkeen seminaari
Pietari, 17.6.2005	ePietari-hankkeen e-korttien julkistamistilaisuus
Bryssel, 21.6.2005	Keskustelutilaisuus Itämeriyhteistyöstä ja Pohjoisesta ulottuvuudesta Euroopan parlamentissa - paikalla ja alustamassa suomalaisia Euroopan parlamentin jäseniä. Tilaisuudessa sovittiin laajemman tilaisuuden järjestämisestä Euroopan parlamentissa myöhemmin syksyllä (29.11.2005)
Riika, 2.9.2005	VBN InnoReg - hankkeen valmistelukokous

Siauliai, 14.-16.9.2005	Siauliai Phare-hankkeen seminaarit
Pietari, 20.-23.9.2005	Pietarin ilmanlaatuhanke seminaari
Turku, 30.9.2005	eCitizen-hankkeen ohjausryhmän kokous
Tampere, 26.10.2005	Tampereen nuorkauppakamarin vienti- ja ympäristöpalkintoseminaari - seminaari järjestettiin yhteistyössä Tampereen nuorkauppakamarin kanssa. Esa Kokkonen toimi myös vientipalkintoraadin jäsenenä ja alusti seminaarissa Itämeren alueen yhteistyöstä. Seminaariin osallistui noin 40 henkilöä. Vientipalkinto myönnettiin ylöjärveläiselle Dynaset Oy:lle ja ympäristöpalkinto tamperelaiselle Doranova Oy:lle
Pietari, 31.10.-3.11.2005	Pietarin IPR-hankkeen kickoff-viikko
Tampere, 14.11.2005	Finnish-Latvian Business Cooperation - seminaari - instituutti järjesti seminaarin yhdessä Latvian Ystävät ry:n kanssa osana Latvia-viikkoa Suomessa. Seminaarissa luennoi johtavia suomalaisia ja latvialaisia Latvian liiketoimintaympäristön asiantuntijoita. Seminaari keräsi noin 50 osallistujaa lähinnä yrityksistä eri puolilta Suomea. Latvian uusi Suomen suurlähettiläs Einars Semanis osallistui myös seminaariin.
Tampere, 23.11.2005	St. Petersburg-Tampere Knowledge Society Partnership - ohjausryhmän kokous
Bryssel, 29.11.2005	Strengthening the EU Agenda for Baltic Sea Cooperation - seminaari Euroopan parlamentissa - Seminaarissa esiintyi korkeatasoinen joukko Itämeren alueen yhteistyön asiantuntijoita eri maista ja siihen osallistui noin 40 Euroopan parlamentin jäsentä ja Itämeriorganisaatioiden edustajaa.

7. Koulutus

Vuoden 2005 aikana instituutin edustajat toimivat kouluttajina tai luennoitsijoina seuraavissa Itämeren alueen yhteistyöhön, kansainväliseen projektinhallintaan ja EU-rahoitukseen liittyvissä tilaisuuksissa:

- Esa Kokkonen luennoi Itämeriyhteistyöstä Helsingin työväenopiston Itämeri-luentosarjassa 31.3.
- Esa Kokkonen alusti Itämeren alueen yhteistyöstä Aleksanteri-instituutin *Pohjoinen ulottuvuus Suomen EU-puheenjohtajuuskaudella 2006* - seminaarissa Helsingissä 18.5.
- Minna Hanhijärvi alusti *Kokemuksia ja vinkkejä kv-hanketoimintaan* - keskustelutilaisuudessa Tampereella 8.6.
- Esa Kokkonen osallistui puhujana korkean tason *3rd World Investment Conference - La Baule 2005* - konferenssiin La Baulessa Ranskassa 29.6.-1.7. Esa Kokkonen alusti konferenssissa uusia EU-maita käsittelevässä workshopissa
- Esa Kokkonen luennoi Pietari-yhteistyöstä Pietari-päivillä Turussa 8.9.

- Esa Kokkonen luennoi Pohjoismaiden ministerineuvoston "*Northern Dimension Working Group on Innovation*" - työryhmän kokouksessa Kööpenhaminassa 28.9.
- Esa Kokkonen alusti Itämeren kaupunkien liiton UBC:n konferenssin naapurisuusohjelma-workshopissa Turussa 30.9.
- Kai Hintsanen veti useita projektinhallintakursseja Tampereen kaupungin henkilöstölle vuoden 2005 aikana

8. Muu toiminta

8.1. St. Petersburg-Tampere Knowledge Society Partnership

Vuonna 2002 allekirjoitettiin Tampereen ja Pietarin kaupunkien välinen ICT- ja tietoyhteiskunta-alan yhteistyöpöytäkirja ja laadittiin sitä tukeva *St. Petersburg-Tampere Knowledge Society Partnership* -toimintasuunnitelma. Instituutti on vastannut vuodesta 2003 lähtien Tampereen ja Pietarin kaupunkien välisen tietoyhteiskuntakumppanuuden koordinoinnista, sihteeristö- ja tiedonvälitystehtävistä sekä projektisuunnitteluun ja kansainväliseen projektinhallintaan ja -rahoitukseen liittyvistä asiantuntijatehtävistä Tampereella.

Vuonna 2005 Tampereen ja Pietarin välisen tietoyhteiskuntakumppanuuden puitteissa Itämeri-instituutti veti ePietari- ja IPR-hanketta sekä toi Pietarin mukaan eCitizen-hankkeen partneriksi. Kumppanuuden puitteissa ideoitii ja valmisteltiin myös uusia yhteishankkeita esimerkiksi innovaatioyhteistyöhön ja sähköisiin palveluihin liittyen.

Tietoyhteiskuntakumppanuutta varten on perustettu Pietarin ja Tampereen kaupunkien välinen ohjausryhmä, jonka puheenjohtajana vuonna 2005 toimi Pietarin kaupungin ICT- ja viestintäkomitean puheenjohtaja Sergey Zhdanov ja hänen seuraajansa Jevgeny Tsivirko. Instituutin johtaja Esa Kokkonen on ohjausryhmän jäsen ja instituutin projektijohtaja Minna Hanhijärven toimii ohjausryhmän sihteerinä.. Ohjausryhmä kokoontui vuoden 2005 aikana kaksi kertaa, maaliskuussa Pietarissa ja marraskuussa Tampereella.

8.2. Baltic Sea Initiative 2010

Esa Kokkonen johdolla Itämeri-instituutti on ollut aktiivisesti mukana tanskalaisen Baltic Development Forumin ja ruotsalaisen VINNOVAn kehittämän *Baltic Sea Initiative 2010* -aloitteen stakeholder-prosessissa. Baltic Sea Initiative 2010 on eräänlainen Itämeren alueen kilpailukyvyyn ja innovaatioiden edistämiseen tähtäävä strategiaprosessi, johon on kutsuttu mukaan johtavia Itämeren alueen toimijoita ja rahoittajia. Esa Kokkonen osallistui vuonna 2005 aloitteeseen liittyviin kokouksiin helmikuussa Malmössä, toukokuussa Cadenabbiassa, kesäkuussa Gdanskissa, syyskuussa Kööpenhaminassa ja lokakuussa Tukholmassa. Strategiatyöryhmässä Esa Kokkonen vastuualueena oli yrittäjyyden edistäminen Itämeren alueella. Baltic Sea Initiative 2010 - prosessi jatkuu myös vuoden 2006 aikana.

8.3. Itämeren kaupunkien liiton UBC:n tietoyhteiskuntakomissio

Instituutti on toiminut vuoden 2003 syksystä lähtien Itämeren kaupunkien liiton tietoyhteiskuntakomission (UBC IS COM) sihteeristönä, Pietarin kaupungin toimiessa komission puheenjohtajana. Instituutille on avautunut komission kautta uusia yhteistyösuhteita ja verkostoja, joita voidaan hyödyntää myös instituutin omien hankkeiden valmistelussa ja toteutuksessa. Erinomainen esimerkki tästä on instituutin vuonna 2005 käynnistynyt *Challenge of eCitizen* - Interreg III C - hanke.

8.4. Seminaari- ja konferenssimatkat

Vuoden 2005 aikana instituutin edustajat osallistuivat seuraaviin tilaisuuksiin ja tapahtumiin Itämeren alueella:

- Interreg III C - lead partner - seminaari Rostockissa 18.2.
- *Baltic Sea Initiative 2010* - kokous Malmössä 23.-25.2.
- Lähialuiden city-twinning koordinaatioryhmän kokous ympäristöministeriössä Helsingissä 16.3.
- Venäjä-seminaari eduskunnassa 30.3.
- Johanna Pollari osallistui Tampereen kaupungin edustajana kansainvälisille matkailumessuille Lodzissa 31.3.-4.4.
- Esa Kokkonen esitteli instituutin IPR-hanketta Pietarin kaupungin ja USA:n Pietarin konsulaatin järjestämässä IPR-seminaarissa Pietarissa 5.4.
- *Branding of the Baltic Sea Region* - workshop (Baltic Sea Initiative 2010) Cadenabbiassa Italiassa 30.4.-1.5.
- *V Baltic Sea NGO Forum* -kansalaisjärjestöfoorumi Gdyniassa 12.-15.5.
- Esa Kokkonen toimi kommentaattorina STETE:n *Models for Cross-border Cooperation* -seminaarissa eduskunnassa 26.5.
- *Baltic Sea Initiative 2010* - kokous Gdanskissa 8.-9.6.
- *Via Baltica Nordica Development Zone* - hankkeen loppuseminaari Hämeenlinnassa 16.6.
- Interreg III B - ohjelman konsultaatiotilaisuus Riiassa 23.8.
- Baltic Sea Initiative 2010 - kokous Kööpenhaminassa 7.9.
- Minna Hanhijärvi esitteli instituutin Pietarin ilmanlaatuhanketta Pietarin kaupungin ympäristöviikon "Liikenne ja ympäristö" -seminaarissa Pietarissa 21.-22.9.
- Itämeren kaupunkien liiton UBC:n konferenssi Turussa 29.9.-1.10.
- Eurooppa-tiedotuksen MEP-keskustelutilaisuus Tampereella 30.9.
- Ympäristöministeriön lähialueseminaari Helsingissä 5.10.
- Itämeren kauppakamarijärjestön BCCA:n seminaari Turussa 7.10.
- Pohjoinen ulottuvuus - seminaari Lappeenrannassa 10.10.
- Baltic Development Forum Summit 2005 Tukholmassa 16.-18.10.
- Itämeren kaupunkien liiton UBC:n tietoyhteiskuntakomission kokous Pietarissa 26.-28.10.
- eTampere-loppuseminaari Tampereella 9.11.
- Esa Kokkonen esitteli Tampereen ja Pietarin välistä yhteistyötä pietarilaisten ja suomalaisten yliopistojen edustajille *Cross-Border University* - hankkeen kokouksessa Tampereella 15.11.
- Interreg IIIC -koulutustilaisuus Berliinissä 23.-25.11.
- Interreg IIIC -koulutustilaisuus Brysselissä 28.-29.11.

8.5 Vuoden 2005 aikana valmisteltuja tulevia hankkeita

- ePietari II: Pietarin kaupungin sähköisen hallinnon kehittämishanke suomalaisen asiantuntemuksen avulla
- Promoting Intellectual Property Protection and Related Public Awareness Raising in St. Petersburg -jatko hanke
- Ilmanlaadun hallintajärjestelmien kehittäminen Pietarissa -jatko hanke
- ePietari -innovaatio-ohjelma
- MARISIMED-hanke (Merenkulkualan simulaattoripohjaisen koulutuksen kehittämishanke) yhteistyössä Tampereen teknillisen yliopiston Hypermedialaboratorion, Sydväst Sjöfart -merenkulkualan oppilaitoksen ja Wärtsilä Land & Sea Academyn kanssa
- Uudet Itämeren alueen vientirenkaat
- Development and survival stories of European textile industrial cities
- Development of EMS in Russian Companies
- Joint research project on continuous and discrete time nanoelectronics - synthesis, design and application
- Design and Development of Tourism Infrastructure near Via Baltica in Kaunas District Garliava

9. Säätiön talous

Säätiön talous pysyi kertomusvuonna vakaana.

Tilikauden ylijäämä on 79.702,44 euroa. Säätiön peruspääoma 27.987,98 euroa on talletettuna Nordea Pankissa peruspääoman arvon turvaavalla tavalla.

Tampereella, 20.4.2006

Hallituksen jäsenet ja asiamies:

Kristiina Jaatinen

Maria Länsiö

Helena Rytövuori-Apunen

Seppo Pohjolainen

Pentti Hämäläinen

Barbro Widing

Stefan Widomski

Tauno Pesola

Tom Frisk

Pekka Salminen

Reijo Määttä

Pertti Palttila